

дъния. Тогава вече французския дворъ заповѣдалъ на Тюренна отново да се върне въ Германия и да се съедини съ шведите. Тюреннъ веднага и бързо тръгналъ къмъ Майнцъ, по пътя деблокиралъ Франкенталъ, взелъ обратно замъка Фалкенщайнъ, прѣминалъ въ Оппенхаймъ прѣзъ Рейнъ по

мостъ на кораби и въ януари 1648 година се расположилъ на широки квартири въ хессенъ-дармщадтскитѣ владѣния. Но тъй като за шведите било потребно време за да се укомплектуватъ, ремонтиратъ и устроятъ, както тръбвало, то Тюреннъ отстъпилъ временно къмъ Щрасбургъ.

§ 6.

Похода въ 1648 година.

Като получилъ най послѣдъ отъ Врангеля извѣстие, че той е готовъ да се съедини съ французите на дѣсната страна на Рейнъ, Тюреннъ въ февруари прѣминалъ тъзи рѣка въ Майнцъ и се съединилъ съ Врангеля въ Франкония. Французите имали 4.000 пѣхота, 4.000 конница и 20 топа, шведите отъ 4 до 5.000 пѣхота и отъ 8 до 9.000 конница, а заедно отъ 8 до 9.000 пѣхота, отъ 12 до 13.000 конница, всичко отъ 20 до 22.000 войски и около 40—50 топа (ето колко слаби били двѣтѣ съединени армии, французската и шведската, но силата имъ се заключавала — въ тѣхните прѣводители). Тюреннъ, който билъ обявилъ вече писменно на баварския курфюрстъ, че той ще дѣйствува противъ него, не като съюзникъ, а като неприятель на Франция, прѣминалъ съ Врангеля прѣзъ Майнъ и тръгналъ слѣдъ императорско-баварската армия, която отстъпвала къмъ Дунава и най послѣ се расположила на лагеръ подъ Инголщадтъ. Между Тюренна и Врангеля възникнало несъгласие въ мнѣнието, което ни най малко обаче не нарушило взаимните имъ, приятелски отношения. Именно Врангель искалъ да отиде въ горниятъ Пфалцъ, а Тюреннъ искалъ да не се отдалечава много отъ Швабия, отъ която можалъ надѣжно да получава храна, тогазъ когато Пфалцъ билъ разоренъ. Вслѣдствие на това

Тюреннъ тръгналъ за Франкония и бамбергското епископство, като глѣдалъ да не се отдалечава отъ шведите, понеже прѣдвидѣлъ, че тѣ не ще могатъ сами да стигнатъ до Божемия. Дѣйствително, Врангель насъкоро се сближилъ съ Тюренна и най послѣ отново се съединилъ съ него при Ротенбургъ на рѣка Тауберъ. Слѣдъ това и двамата тръгнали за Вюртембергъ и расположили войските си на широки и добри квартири въ Рейтлингенъ и Гёппингенъ. Слѣдъ три седмици, като се научили, че неприятелската армия се намирала въ околностите на Ульмъ, тѣ тръгнали за тамъ. До като се движили, неприятелската армия се расположила между Лауингенъ и Аугсбургъ, при Цусмархаузенъ, на 2—3 мили (14—21 версти) отъ Дунава. Тогава Тюреннъ и Врангель тръгнали право къмъ Лауингенъ, съ 3.000 души конница направили скрита рекогносцировка на дѣсната страна на Дунава до Цусмархаузенъ, видѣли, че неприятелската армия била расположена съвсѣмъ безгрижно, като пуснala конетъ си на тръба, безъ да тури прѣдни постове и даже безъ да испрати разбѣди. Разбира се, тѣ рѣшили веднага да я атакуватъ изненадано за което: З-хиляндната конница оттѣглила назадъ, а на двѣтѣ армии заповѣдала да тръгнатъ напрѣдъ. На 7 май, въ 2 ч. сл. полунощъ, тѣ пристигнали и, на чело съ французската пѣхота, про-